

Čís. 4118.

Dodatečný souhlas vlastníka k poznámce dle §u 297 a) obč. zák. smí se státi jen bez újmy práv knihovních věřitelů, kteří spojením strojů s nemovitostí nabyli již na nich knihovních práv zástavních.

(Rozh. ze dne 3. září 1924, R II 299/24.)

Na základě prohlášení ze dne 17. května 1924 domáhala se firma K., by bylo poznamenáno její vlastnictví ku strojům, dodaným do mlýna. Soud první stolice návrh zamítl, rekursní soud poznámku povolil. Důvody: První soud zamítl žádost a odůvodnil zamítnutí tím, že v letech 1921 a 1922 vloženo bylo na nemovitost zástavní právo za pohledávky dvou jiných věřitelů, a že v obou případech bylo poznamenáno, že veškerá mlýnská zařízení i stroje jsou rovněž pro tyto pohledávky v zástavě, pročež je patrné, že stroje byly příslušenstvím nemovitosti, takže k povolení žádané poznámky jest zapotřebí dle §u 297 a) obč. zák. svolení všech předcházejících věřitelů. Tento názor nesdílí rekursní soud z těchto důvodů: Žadatelka vyhradila si dle prohlášení ze dne 17. května 1924 ke všem dodaným strojům a všem zařízením vlastnické právo až do úplného zaplacení, při čemž uvedeny byly veškeré tyto stroje, které byly spojeny s touto nemovitostí, poněvadž žadatelka provedla v tomto mlýně k žádosti knihovního majitele instalaci těchto strojů. Z druhů těchto strojů vysvítá ovšem, ačkoliv to výslovně udáno není v prohlášení, že stěžovatelka nedodala mlýnských strojů, nýbrž že zřídila elektrické osvětlení. Poněvadž dle onoho prohlášení provedla stěžovatelka instalaci strojů a vysloveno nebylo, že se jedná o náhradu strojů starých, musí knihovní soud za to míti, že se jedná vesměs o nové stroje a nová zařízení. První soud neměl vůbec zjišťovati okolnosti oproti třetím osobám, jsou-li také tyto knihovními věřiteli, které okolnosti se nedají bez dalšího šetření objektivně zjistiti, totiž zda dodané jmenovitě udané stroje byly dodány jako náhrada na místě strojů již v mlýně jako příslušenství se nacházejících, čili nic. Jedná-li se o náhradu stroje starého, tedy vyměněného, jest věcí dříve zapsaných knihovně oprávněných věřitelů, aby se bránili proti této poznámce. V tomto případě má každý z dříve zapsaných hypotekárních věřitelů právo stížnosti proti tomuto usnesení. První soud musí za to míti, že žadatelka a majitel mlýna byly by uvedly okolnost v prohlášení, kdyby se bylo jednalo o náhradu strojů. Bylo tedy vyhověti žádosti a ponechati hypotekárním věřitelům, jedná-li se o náhradu starých strojů, by se bránili dovolacím rekuresem proti povolené poznámce ve smyslu tohoto usnesení.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Věci, jež po rozumu §u 297 obč. zák. jsou příslušenstvím nemovitosti, tedy i stroje a zařízení s nemovitostí za tím účelem spojené, by trvale sloužily k účelům, k němuž nemovitost jest určena, sdílejí osud

věci hlavní, a zejména práva zástavní, nabytá k věci samé, vztahují se i na toto příslušenství (§ 457 obč. zák.). Aby však průmyslu usnadněno bylo opatřiti si dlouhodobý úvěr, potřebný k zřízení nebo doplnění provozovny, připuštěna byla poznámka Šu 297 a) obč. zák. s účinky tamže stanovenými. Ve zprávě komise pro justiční věci čís. 78 příloh k stenogr. prot. panské sněmovny XXI. zasedání z roku 1912 se uvádí, že předpisy Šu 297 a) jsou »doplňkem« — nikoli změnou — Šu 297 obč. zák. a mají vyrovnati odporující si zájmy továren, stroje na úvěr dodávajících a k svému zajištění vlastnictví si vyhrazujících s jedné, a ústavů reální úvěr poskytujících s druhé strany; vzhledem k tomu poznámka ona nemůže se dotýkati ochrany veřejné důvěry v knihu pozemkovou. Nabývá proto knihovni věřitelka na strojích, s realitou spojených a jejím příslušenstvím se stavších, knihovniho práva zástavního již oním spojením s nemovitostí, ač-li nebyla nejpozději při spojení strojů s nemovitostí jako jejího příslušenství poznamenána v pozemkové knize pro dodavatele strojů výhrada vlastnictví po rozumu Šu 297 a) obč. zák. Z toho plyne, že vlastník nemovitosti dle předpisu Šu 297 a) obč. zák. sice sám jest povolán k tomu, by dal souhlas k poznámce dle cit. Šu, ale že toto svolení vlastníka k této poznámce státi se smí jen bez újmy práv knihovních věřitelů, kteří spojením strojů s nemovitostí nabyli již na nich knihovních práv zástavních. Jest proto v takovém případě, kde realita v čase dodatečného svolení k poznámce jest stížena právy zástavními, k povolení poznámky třeba souhlasu těch knihovních věřitelů, kteří již na strojích knihovniho zástavního práva nabyli. V prohlášení vlastníkově ze 17. května 1924, k jehož obsahu lze při vyřízení knihovni žádosti jediné přihlížeti (§ 94 čís. 3 knih. zák.), uvedeno jest, že firma, o poznámku žádající, již provedla instalaci strojů a celého zařízení, které byly s touto nemovitostí spojeny a že, ježto si vyhradila vlastnictví k nim, dává vlastník svolení k poznámce. Tudiž v čase vystavení této listiny a tím spíše v čase podání knihovniho návrhu (19. května 1924) bylo spojení strojů s nemovitostí již provedeno, čímž ipso facto nabyla stěžovatelka, pro niž již v pořadí ze 17. června 1922 vážne právo zástavní za pohledávku 110.000 Kč, i k těmto strojům práva zástavního, a toto již nabyté právo nemohlo býti dotčeno pozdějším jednostranným jednáním vlastníkovým, jakým jest prohlášení ze 17. května 1924. Neměla býti proto poznámka dle Šu 297 a) obč. zák. povolena bez souhlasu dovolací stěžovatelky, i bylo proto usnesení prvního soudu, žádost o poznámku zamítající, obnoviti, aniž bylo třeba obírat se tím, zda může jíti o případ v druhé větě v Šu 297 a) obč. zák. uvedený, totiž o pouhou výměnu starých strojů za nové.

Čís. 4119.

Zrušení výsady Šu 207 horn. zák., vyslovené zákonem ze dne 2. července 1924, čís. 177 sb. z. a n., působí již od počátku účinnosti zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 4. září 1924, R I 717/24.)